

הרב יוסף חיים מזרחי

מהדיר סידור "עוד יוסף חי", ירושלים

סימן לו

גילוי חדש בכתי"ק של רבנו יוסף חיים זיע"א

[גילוי אשר שופך אור על הספר הקדוש "מקבציאל"]

זה עתה הגיעו לידי תצלום כתבי יד נוספים מעצם כתב יד קדשו של רבנו, כתבי יד הכוללים חידושים על התורה, חידושים על ההפטרות, וחידושים על פרקי אבות, ובנוסף שני פנקסים גדולים הכוללים שאלות ותשובות.

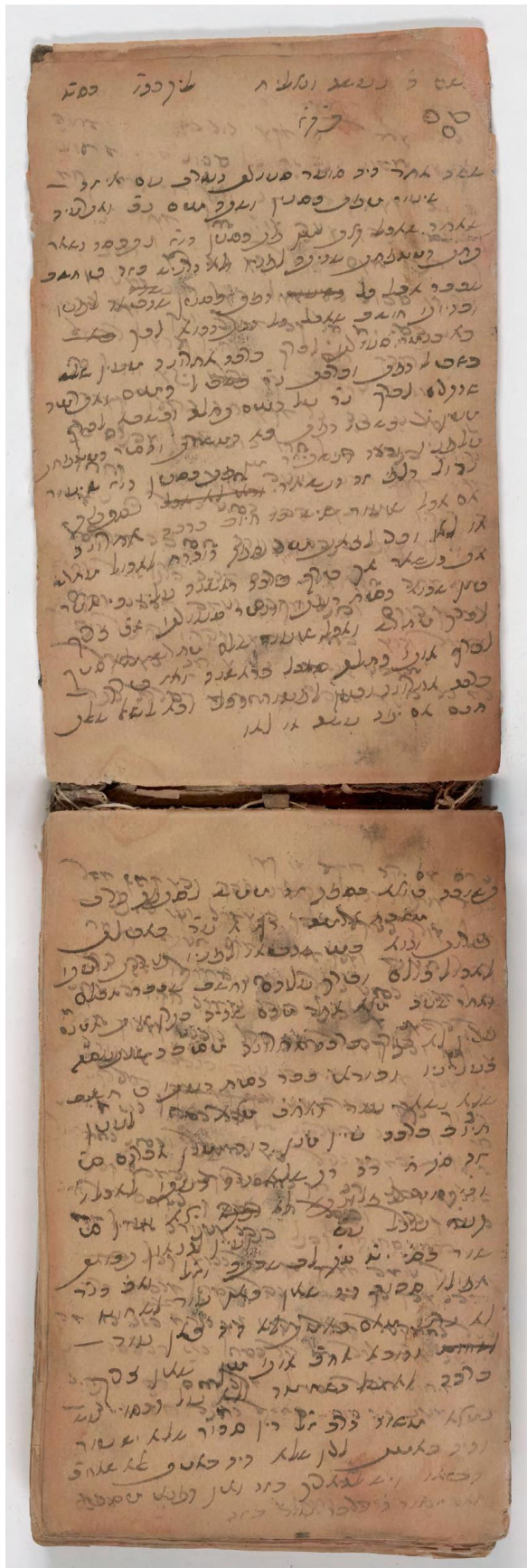
בעברי בין בתרי הכתבים הללו, נגלו לנגד עיני סימונים מסויימים, אשר רבנו הגדיר בהם כי חידושים אלו כבר הודפסו. לדוגמה: בחידושים על התורה סומנו ע"י רבנו ארבע עיגולים, דבר המורה כי דברים אלו נדפסו בספר "עוד יוסף חי" דרשות.

כמו כן בשני פנקסי התשובות – הכוללים ארבעים ושש תשובות, פנקס אחד מסימן קנז–קעז, ופינקס שני מסימן תקז–תקלב – רבנו סימן בחלק מהתשובות סימונים מיוחדים, המורים כי נדפסו כבר בשו"ת "רב פעלים", מה שנדפס בח"א סומן בשלשה קוים מאוזנים, מה שנדפס בח"ב סומן בשלשה עיגולים, ומה שנדפס בח"ג סומן בארבע עיגולים. [מה שמעניין כי מה שנדפס בח"ד לא סומן כלל*].

פנקסים אלו כבר נזכרו בדברי רבנו בספר "מקבציאל" אשר זכינו להדפיסו לפני כשנתיים ימים, כמו בשנה שניה (פרשת נח סעיף ט וסעיף יד) ציין למה שכתב בתשובה בפנקס נמרה [=מספר בערבית] 19 סימן שע"ב, "תשובה לבמבי בזה", והוא בענין הדלקת נרות שבת. עיין שם. וכן בדיני ספירת העומר (שנה ראשונה פרשת צו סעיף י) מציין לתשובה רצ"ו בפנקס נמרה 13, עיין שם. וכן עוד בענין הגילוח לפי הסוד (שם סעיף כז) מציין לתשובה שי"ט בפנקס נמרה 10. וכן בדיני קדיש (פרשת ויחי סעיף נד) ציין לפנקס נמרה 8 סימן ק"ן, וכן ציין שם לפנקס 17 סימן שע"ג, ועוד ציין שם לסימנים תי"ב ותקמ"ו.

הרי ברור שכת"י זה, הן החידושים והם השו"ת"ם, הן הם אלו ה"פנקסים" שרבנו כתב לעצמו כמהדורה ראשונה, ומשם הוא

* א.ה. פשיטא, כיון שאין שום סיבה לסמנם, שזהו עצמו הסימן שכל מה שלא סומן, לא נדפס עדיין. המערכת.

שלח להדפיס. וזה בעצם גם המתכונת של כת"י שזכינו לגלות לפני כשנתיים וקראנו אותו "מקבציאל", והוא מהדורה קמא של פסקי ההלכה שכתב רבנו, ומשם שלח להדפיס בספר "בן איש חי" וספר "עוד יוסף חי" הלכות. [ורבים מהמעירים בירחונים למיניהם, לא הבינו כלל את מהלך הדברים, ולכן לא נזקקתי לסתור את דבריהם, כי כל ישר יחזו פנימו. ואכמ"ל].

ובפי שהעלתי שם בהקדמתי לספר "מקבציאל" כי ספר "מקבציאל" שמזכיר רבנו בכל ספריו עשרות פעמים הינו בעצם הקונטרסים אשר בהם קיבץ וסידר רבנו את כל פסקי ההלכה, וכן את כל החידושים על התורה, ועתה נתגלה לנו כי כן הוא גם כן בשאלות ותשובות אשר רבנו קיבצם בקונטרסים רבים (לפי השערתי מדובר למעלה מ-24 פינקסים, אשר כולם מכילים למעלה מחמש מאות וחמשים תשובות).

הן אמת שכאשר דברתי עם הג"ר יעקב משה הלל שליט"א בענין זה, אמר לי שגם הוא דעתו כן (לא כמו אותם המקורבים אליו שמשום מה לא מוכנים לקבל דעה זו), ועתה אשיחה וירווח לי, כי יש לי שני הוכחות נוספות לזה:

1. הנה בספר "בן איש חי" (ש"ר פרשת דברים סעיף יא) בענין עשיית מלאכה בשבוע שחל בו ת"ב, מציין רבנו שמכל מקום כתב בסה"ק מקבציאל, דאלו שמחייטם בכך, יש לסמוך על מה שכתב הרב מחצית השקל להקל להם ... וכתב שם בסייעתא דשמיא, דמותר לארוג לולאות וכו'. עכ"ל. ואכן דברים אלו מופיעים בפינקס תשובות אלו. וכן מה שכתב (שם סעיף יג) בענין נטילת הצפרנים משם ספר "מקבציאל" – מופיע בפינקס תשובות אלו.

2. הנה בספר "בן איש חי" (ש"ר פרשת ראה סעיף יא) בענין ברכת "שהחיינו" על אכילת האתרוג, ציין רבנו "וכן העליתי בספרי הקטן מקבציאל". והנה, בפינקס זה שלפנינו ישנה תשובה בזה (המסומנת בשלשה קוים מאונכים, דבר המעיד כי כביכול נדפס בח"א) אלא שכותב רבנו בראש התשובה בגליון, שלבסוף החליט שלא להדפיסו אבל מכל מקום הזכירו בהלכות. והרי הדברים כפתור ופרח.

אמנם, לאור גילויים אלו יש לומר שבאמת כל מקום שכותב רבנו "וכן העליתי בספרי הקטן מקבציאל" (דבר שנתקשו בו רבים) אין הכוונה רק לקובץ ההלכות שהדפסנו אלא גם לקובץ תשובות אלו, שרק חלקם נמצאו זה עתה.

ואני תפילה שנזכה ונחיה ונראה את כל הפינקסים האבודים, ותרבה הדעת את ה' אלהי ישראל, ולראות באור החיים.

הופיע ויצא לאור הספר הקדוש של רבנו יוסף חיים זיע"א

"תיקון תפילה" עם ביאור מקיף "נשמת חיים", מאת הרב יוסף חיים מזרחי שליט"א.

אשר מסביר בטוב טעם ודעת, מפי ספרים ומפי סופרים וגדולים, את שיטתו ודרכו של ה"בן איש חי" והמקובלים בנוסחאות התפילה והדקדוק, ונושא ונותן כיד ה' הטובה עליו ומיישב את כל התמיהות והקושיות שהעלו האחרונים בדבריו הקדושים. ספר חובה לכל החפץ בידיעת האמת.

את הספר (וכל יתיר ספרי רבנו יוסף חיים שיצאו לאחרונה מכתי"ק), ניתן להשיג בחנויות הספרים, או

בטל' 02-5382016 (בשעות הבוקר), או במייל 5382016@gmail.com